

Na žižkovských trzích se nakupovalo, hrálo i zpívalo

01.06.2022

Populární tržnice v oblasti Žižkova byly středobodem nejenom této čtvrti. Rozličné zboží sem jezdila nakupovat celá Praha.

Místní tržiště představovala vždycky svět sám pro sebe. Sloužila nejen k nákupům, ale také jako společenské centrum, kde se konaly slavnosti a hrálo divadlo. Jedno z nejznámějších fungovalo na Prokopově náměstí, které bylo středobodem Žižkova — sídlil tu první žižkovský poštovní a telegrafní úřad, starosta s radními a od roku 1900 také škola. Místo protínala od roku 1883 trať koňské dráhy, která vedla z Křížovnického náměstí přes ulici Celetnou, Hybernskou, Husovu (nyní Husitskou) až k Bezovce. Lidé si ho ale oblíbili hlavně kvůli trhům. Obyvatelé blízkého i vzdálenějšího okolí tu nakupovali všechno, co potřebovali do domácnosti — od běžných potřeb na vaření přes zeleninu, maso, drůbež, ryby a zvěřinu až po květiny.

Trhy na Prokopově náměstí byly omezeny po otevření nové tržnice na Poděbradské třídě, tedy na začátku dnešní Koněvovy ulice. Došlo k tomu 26. října roku 1931 na místě zrušené městské elektrárny a v jejím okolí. „Ve vlastní budově tržnice jest 69 stánků. 12 řeznických, 13 zvěřinářských, 41 máslařských a drůbežnických, 1 stánek dvojité pro prodej zboží moučného, 2 stánky pro zboží různé,“ píše se v knize Potravinová tržnice hlavního města Prahy v Žižkově, kterou digitálně zpřístupnila městská knihovna v Praze. Na venkovním prostranství bylo pak 116 stánků a jeden krám. Trhovcům byla k dispozici teplá i studená voda, prodej kávy i pražírna a desítky chladírenských komůrek s teplotou 1 až 3 °C. Otevírací dobu oznamovala houkačka.

V tržnici se nejen obchodovalo, ale i společensky žilo. Každý rok v červenci si tu například připomínali den svaté Anny. Také se hrálo amatérské divadlo, přičemž některé kusy napsali sami trhovci. Mezi 8. a 10. červnem 1944 se tu pak konala pozoruhodná akce — soutěž ve zdvořilosti k zákazníkům. Výsledky byly nečekané. Přestože převažovaly trhovkyně, na prvních třech místech se umístili muži. Prý to bylo tím, že větší část nakupujících tvořily ženy.

Archiv Klubu přátel Žižkova uchovává strojopisné vzpomínky milovníka trhů Františka Valeše, který se narodil roku 1932 v Milíčově ulici, dnes číslo 25, v domě dědečka Axlera: „Žižkov měl před válkou velkou a po celé Praze vyhlášenou tržnici. Ve venkovních stáncích se prodávala především zelenina, ovoce a květiny. Ve zděné hale pak ryby, maso, uzeniny, máslo, mléko a zvěřina.“ František byl v tržnici jako doma, vždyť zde měli desítky let stánek i jeho děda s babičkou. „Po smrti dědy v roce 1942 zde prodávala babička sama až do roku 1948, kdy zemřela. Právě prodejem si zde Axlerovi vydělali na zmíněný dům v Milíčově ulici. Tržnice byla v provozu asi do roku 1950,“ poznamenal si pamětník. Rád chodil také na nedaleké Tachovské náměstí, kde bývaly každou sobotu venkovní trhy. „Nejvíce se mi zde líbili hrnčíři. Jejich vázy a hrnce, které vyráběli na hrnčířském kruhu pomocí nohou, jsem vždy moc obdivoval. V sobotu

bývaly stánky se vším možným zbožím i v ulicích Chlumova a na Prokopském náměstí. Po válce trhy zmizely jak z Tachovského náměstí, tak i z vedlejších ulic.“

Trhy na Prokopově náměstí nakonec tržnici přežily. „Fungovaly ještě v 90. letech. Pak skončily a nastala doba temna. Až někdy kolem 2010 zřídila radnice nové trhové místo na náměstí Jiřího z Poděbrad. Nyní se uvažuje o druhém tržišti v parčíku na Ohradě. Měla by vzniknout studie, záměr projednáme v rámci participativního setkání s místními,“ doplňuje zastupitel Prahy 3 Michal Vronský.

Zmínku si v této souvislosti zaslouží také vznik vůbec první samoobsluhy v Československu. Byla středa 1. června roku 1955 a žižkovské hospodyně se vydaly na obvyklý nákup do Husitské ulice. Když ale přišly k domu č. p. 78, nestačily se divit. V místě, kde ještě před pár dny fungoval konzum, tedy obyčejná pultová prodejna, otevřel obchod, který ještě neviděly. „S-A-M-O-O-B-S-L-U-H-A,“ slabikovaly obyvatelky zdejších pavlačových domů a s lehkým vzrušením se jako první v zemi chopily pojízdných nákupních vozíků.